

Stav Unie v roce 2015: Je čas na čestné jednání, jednotu a solidaritu

Štrasburk 9. září 2015

Jean-Claude JUNCKER
předseda Evropské komise

Vážený pane předsedo,

vážené poslankyně a vážení poslanci Evropského parlamentu,

dnes mám jako předseda Evropské komise poprvé tu čest pronést v Evropském parlamentu projev o stavu Evropské unie.

Rád bych proto připomněl politický význam tohoto velmi důležitého institucionálního okamžiku.

Projev o stavu Unie je výslovně stanoven v rámcové dohodě, která upravuje vztahy mezi Evropským parlamentem a Evropskou komisí. Tato dohoda stanoví, že „každý rok na prvním zářijovém dílčím zasedání se koná rozprava o stavu Unie, na níž předseda Komise přednese projev, v němž zhodnotí současný rok a promluví o prioritách v následujících letech. Za tím účelem předseda Komise současně písemně nastíní Parlamentu hlavní prvky, podle nichž je připravován pracovní program Komise na následující rok.“

Projev o stavu Unie vyžaduje, aby předseda Komise zhodnotil současnou situaci Evropské unie a stanovil priority pro nadcházející činnosti.

Zahajuje rovněž interinstitucionální postup, který vyústí v nový pracovní program Evropské komise pro následující rok.

Společně s Fransem Timmermansem, mým prvním místopředsedou, jsem dnes ráno zaslal dopis předsedům obou složek normotvůrce EU: předsedovi Martinu Schulzovi a lucemburskému premiérovi Xavieru Bettelovi, který v současnosti vykonává rotující předsednictví v Radě EU. V tomto dopise je podrobně popsána řada opatření, která Komise hodlá přijmout prostřednictvím právních předpisů a dalších iniciativ, a to od tohoto okamžiku až do konce roku 2016. Navrhujeme ambiciózní, cílený a intenzivní legislativní program, který bude vyžadovat úzkou a účinnou spolupráci Komise, Evropského parlamentu a Rady.

Podrobnosti legislativního programu nebudu nyní zmiňovat. V této věci povedeme s Parlamentem a Radou v příštích týdnech strukturovaný dialog.

Domnívám se však, že dnes není vhodná chvíle pro to, abych zmiňoval všechny tyto záležitosti.

Jsem prvním předsedou Komise, jehož jmenování a volba přímo vyplývá z výsledku voleb do Evropského parlamentu v květnu 2014.

V období před volbami jsem se o funkci předsedy Komise ucházel ve volební kampani jako hlavní kandidát strany a měl jsem tedy možnost stát se více politickým předsedou.

Tato politická úloha je zakotvena ve Smlouvách, jejichž prostřednictvím učinily členské státy Komisi orgánem podporujícím obecný zájem Unie. Toto pojetí však bylo v krizových letech oslabeno.

Z tohoto důvodu jsem v září loňského roku v Evropském parlamentu uvedl, že chci vést politickou Komisi. *Velmi* politickou Komisi.

Neuvedl jsem to z důvodu, že bych se domníval, že ze všeho můžeme a musíme *činit politickou záležitost*.

Řekl jsem to proto, že věřím, že Evropa čelí v současné době rozsáhlým výzvám, a to jak interně, tak externě, které nám nedávají jinou možnost, než je řešit z velmi politické perspektivy, velmi politickým způsobem, přičemž musíme mít na paměti politické důsledky našich rozhodnutí.

Nedávné události potvrdily, jak naléhavě je takový politický přístup v Evropské unii potřebný.

V současné době není možné postupovat nadále obvyklým způsobem.

Není vhodná chvíle pro odškrtnutí položek ze seznamů nebo ověřování, zda se ta či ona odvětvová

iniciativa objevila v projevu o stavu Unie.

Není ani vhodná chvíle na to, abychom počítali, kolikrát se v projevu o stavu Unie objeví slova sociální, hospodářský nebo udržitelný.

Namísto toho je nyní potřebné čestné jednání.

Je načase mluvit otevřeně o důležitých problémech, jimž Evropská unie čelí.

Evropská unie není totiž v dobrém stavu.

V této Unii není dostatek Evropy.

V této Unii není dostatek Unie.

To musíme změnit. A musíme tak učinit nyní.

Uprchlická krize: nutnost jednat jako Unie

Bez ohledu na to, co říkají pracovní programy nebo právní předpisy, první prioritou dnes je a musí být řešení uprchlické krize.

Od začátku roku přišlo do Evropy téměř 500 000 lidí. Převážná většina z nich prchá před válkou v Sýrii, terorem Islámského státu v Libyi nebo diktaturou v Eritreji. Nejvíce postiženými členskými státy jsou Řecko s více než 213 000 uprchlíky, Maďarsko s více než 145 000 uprchlíky a Itálie, ve které se nachází více než 115 000 uprchlíků.

To jsou velmi vysoká čísla. U některých lidí vyvolávají obavy.

Teď ale není na obavy čas. Je to chvíle, která od Evropské unie, jejích orgánů a všech členských států vyžaduje odvážný, rozhodný a společný postup.

Jedná se především o otázku lidskosti a lidské důstojnosti. V případě Evropy jde rovněž o historickou spravedlnost.

My Evropané bychom neměli zapomenout na to, že Evropa je kontinent, na němž byl takřka každý někdy uprchlíkem. Naše společné dějiny jsou poznamenány miliony Evropanů, kteří utíkali před náboženským či politickým pronásledováním, válkou, diktaturou nebo útlakem.

V 17. století prchali z Francie hugenoti.

Židé, Sintové, Romové a mnoho dalších utíkali ve 30. a 40. letech z Německa před nacistickými hrůzami.

Španělští republikáni utíkali na konci 30. let poté, co byli poraženi v občanské válce, do uprchlických táborů v jižní Francii.

Maďarští revolucionáři utíkali po potlačení povstání proti komunistickému režimu sovětskými tanky v roce 1956 do Rakouska.

Čeští a slovenští občané hledali po potlačení Pražského jara v roce 1968 exil v jiných evropských zemích.

Stovky a tisíce lidí museli opustit své domovy po válkách v Jugoslávii.

Zapomněli jsme, proč v USA žije více lidí s příjmením McDonald než v celém Skotsku? Proč počet nositelů příjmení O'Neill a Murphy v USA zdaleka přesahuje počet jejich nositelů žijících v Irsku?

Zapomněli jsme na 20 milionů lidí polského původu, kteří z důvodu politické a ekonomické emigrace po mnoha změnách hranic, nuceném vystěhování a přesídlování, které byly součástí často bolestné polské historie, žijí mimo území Polska?

Skutečně jsme zapomněli, že po devastující druhé světové válce bylo v Evropě 60 milionů uprchlíků? Že v důsledku této otřesné evropské zkušenosti byl v roce 1951 Ženevskou úmluvou o právním postavení uprchlíků vytvořen celosvětový režim ochrany s cílem poskytovat útočiště lidem, kteří v Evropě překračovali hranice, aby uprchli před válkou nebo totalitním útlakem?

My Evropané bychom to měli vědět a nikdy bychom neměli zapomenout, proč je tak důležité poskytnout útočiště a dodržovat základní právo na azyl.

V minulosti jsem uvedl, že jsme velmi zřídka hrdi na naše evropské dědictví a na náš evropský projekt. Nicméně i přes naši zranitelnost, námi vnímanou slabost, je dnes Evropa místem, ve kterém hledají

lidé útočiště a exil.

Evropa dnes představuje v očích žen a mužů na Blízkém východě a v Africe paprsek naděje a přístav stability.

Na to bychom měli být hrdí, a ne mít z toho obavy.

Dnešní Evropa je i přes řadu rozdílů mezi jejími členskými státy zdaleka nejbohatším a nejstabilnějším kontinentem na světě.

Máme prostředky, abychom pomohli těm, kteří prchají před válkou, terorem a útlakem.

Vím, že si mnozí teď řeknou, že to je sice velmi pěkné, ale Evropa nemůže přijmou všechny.

Je pravda, že Evropa nemůže vyřešit všechnu mizérii světa. Ale buďme upřímní a podívejme se na věci v souvislostech.

Do Evropy nyní přichází skutečně velmi velký a nebývalý počet uprchlíků. Dosud však představují pouze 0,11 % celkové populace EU. V Libanonu představují uprchlíci 25 % obyvatelstva. V zemi, kde lidé disponují pouze pětinou bohatství Evropské unie.

Musíme však našim občanům, kteří mají často obavy, jasně a otevřeně říci, že dokud bude v Sýrii válka a v Libyi teror, bude uprchlická krize pokračovat.

Můžeme stavět zdi, můžeme budovat ploty. Ale zkuste si na vteřinu představit, že by šlo o vás. Že byste se octli s vlastním dítětem v náručí v rozvráceném světě. Kdybyste utíkali před válkou nebo barbarstvím tzv. Islámského státu, zaplatili byste jakoukoli částku, přelézali zdi, plavili se po moři a překračovali hranice.

Je tedy nejvyšší čas jednat s cílem řídit uprchlickou krizi. Žádná jiná alternativa není.

V posledních týdnech jsme zažili hodně vzájemného kritizování. Členské státy se navzájem obviňovaly z toho, že toho nedělají dost nebo to dělají špatně. Tyto výtky vycházely převážně z členských států a byly směřovány na Brusel.

Z takového vzájemného obviňování můžeme být všichni rozhořčeni. Ale já si kladu otázku, komu by to prospělo. Zlost nepomůže nikomu. A pokus o obviňování ostatních je často pouhou známkou toho, že politikové nezvládají neočekávané události.

Namísto toho bychom si měli spíše připomenout to, co bylo dohodnuto a co by mohlo za současného stavu pomoci. Je načase postavit se k současným problémům čelem a začít je rychle řešit.

Nezačínáme úplně od nuly. Od počátku roku 2000 Komise soustavně předkládala právní předpisy s cílem vytvořit společný evropský azylový systém. Parlament a Rada tyto právní předpisy jeden po druhém přijímaly. Poslední právní předpis vstoupil v platnost v červenci 2015.

Nyní máme v celé Evropě společné normy pro přijímání žadatelů o azyl, pokud jde o jejich lidskou důstojnost i o způsob, jakým zpracováváme jejich žádosti o azyl. Máme také společná kritéria, podle kterých naše nezávislé systémy soudnictví určují, zda má daná osoba nárok na mezinárodní ochranu.

Tyto normy však musí být prováděny a dodržovány v praxi. To se zjevně ještě neděje. Můžeme to ostatně vidět každý den v televizi. Před začátkem léta musela Komise zahájit první sérii 32 řízení o nesplnění povinnosti, aby členským státům připomněla, s čím dříve souhlasily. V příštích dnech bude následovat druhá série. Evropské právní předpisy musí být uplatňovány všemi členskými státy – to musí být v Unii založené na zásadách právního státu samozřejmostí.

Společné normy v oblasti azylové politiky jsou důležité, avšak ke zvládnutí současné uprchlické krize nejsou dostačující. Komise, Parlament a Rada to uvedly na jaře. Komise v květnu předložila komplexní evropský program pro migraci. A bylo by neupřímné říci, že se od té doby nic nestalo.

Ztrojnásobili jsme naši přítomnost na moři. Od té doby bylo zachráněno více než 122 000 životů. Každý ztracený život je příliš, avšak zachráněno bylo mnohem více lidských životů, než kolik by bylo ztraceno - nárůst o 250 %. 29 členských států a zemí přidružených k Schengenu se účastní společných operací koordinovaných agenturou Frontex v Itálii, Řecku a Maďarsku. 102 vyslaných příslušníků pohraniční stráže z 20 zemí, 31 plavidel, 3 vrtulníky, 4 letadla, 8 hlídkových vozů, 6 vozidel s termovizí a 4 přepravní vozidla – to jsou první opatření evropské solidarity v akci, i když bude muset být učiněno více.

Zdvojnásobili jsme naše úsilí v boji proti převaděčům a v rozbíjení skupin obchodujících s lidmi. Nyní je obtížnější získat levné lodě, což vede k tomu, že méně lidí nyní riskuje své životy v chatrných plavidlech nevhodných k plavbě na moři. V důsledku toho byla stabilizována hlavní trasa ve Středozemním moři, kterou za měsíc srpen připlulo 115 000 lidí, což je stejný počet jako v loňském roce. Nyní musíme docílit podobné stabilizace na balkánské trase, která byla všemi tvůrci politik očitě opomíjená.

Evropská unie je také největším dárce, pokud jde o globální úsilí o zmírnění krizové situace syrských uprchlíků. Evropská komise a členské státy uvolnily přibližně 4 miliardy EUR na humanitární, rozvojovou, hospodářskou a stabilizační pomoc Syřanům v jejich zemi a uprchlíků a jejich hostitelským komunitám v sousedním Jordánsku, Iráku, Libanonu, Turecku a Egyptě. Právě dnes jsme zahájili dva nové projekty s cílem zajistit školní docházku a potraviny pro 240 000 syrských uprchlíků v Turecku.

Společně jsme se zavázali, že v příštím roce přesídlíme více než 22 000 lidí ze zemí mimo Evropu, čímž projevíme solidaritu s našimi sousedy. Samozřejmě, že se ve srovnání s herkulovským úsilím Turecka, Jordánska a Libanonu, které přijaly více než 4 miliony syrských uprchlíků, jedná o velmi skromný příspěvek. Považuji za povzbudivé, že některé členské státy projevují svoji ochotu zvýšit podstatně naše evropské úsilí v oblasti přesídlování. To nám velmi brzy umožní předložit strukturovaný systém, který dá evropskému úsilí v oblasti přesídlování systematictější podobu.

Oblastí, které Evropa evidentně nevěnovala dostatečnou pozornost, je společná solidarita ve vztahu k uprchlíkům, kteří přišli na naše území.

Podle mého názoru je zjevné, že členské státy, do nichž uprchlíci přicházejí nejdříve – v současné době se jedná o Itálii, Řecko a Maďarsko – nemohou být ponechány v této situaci samotné.

Z tohoto důvodu Komise již v květnu navrhla nouzový mechanismus na relokaci původně **40 000 osob** žádajících o mezinárodní ochranu z Itálie a z Řecka.

A to je také důvodem, proč dnes navrhujeme **druhý nouzový program na relokaci dalších 120 000 osob z Itálie, Řecka a Maďarska.**

Vyžaduje to silnou evropskou solidaritu. Před začátkem léta jsme od členských států neobdrželi podporu, v níž jsem doufal. Vidím však, že atmosféra se mění. A jsem přesvědčen, že je k tomu nejvyšší čas.

Vyzývám členské státy, aby na mimořádném zasedání ministrů vnitra EU dne 14. září přijaly návrhy Komise týkající se nouzové relokace celkem 160 000 uprchlíků. Nyní musíme okamžitě jednat. Nemůžeme nechat Itálii, Řecko a Maďarsko bez pomoci. Tak, jak bychom neponechali bez pomoci žádný jiný členský stát EU. Protože to, před čím dnes utíkají lidé ze Sýrie a Libye, se může snadno stát zítra realitou na Ukrajině.

Evropa udělala v minulosti chybu, když rozlišovala mezi židy, křesťany a muslimy. Náboženství, víra ani filozofie jdou v případě uprchlíků stranou.

Nepodceňujme naléhavost. Nepodceňujme svoji povinnost okamžitě jednat. Blíží se zima – myslíme na rodiny spící v Budapešti v parcích a na nádražích, v Transkirchenu ve stanech nebo na ostrově Kos na pobřeží. Co s nimi bude v chladných zimních nocích?

Je jasné, že samotná relokace problém nevyřeší. Je pravda, že musíme rovněž lépe rozlišovat mezi těmi, u kterých je zřejmé, že potřebují mezinárodní ochranu, a u nichž je pravděpodobné, že jejich žádosti o azyl budou úspěšné, a těmi, kteří opouštějí svoji zemi z důvodů, které nespádají do práva na azyl. Z tohoto důvodu dnes Komise navrhuje **společný unijní seznam bezpečných zemí původu.** Tento seznam členským státům umožní urychlit azylová řízení pro státní příslušníky ze zemí, které jsou považovány za bezpečné pro život. Tento předpoklad bezpečnosti se musí dle našeho názoru určitě vztahovat na všechny země, u nichž Evropská rada jednomyslně rozhodla, že splňují základní kodaňská kritéria pro členství v EU – zejména kritérium demokracie, právního státu a základních práv. Měla by se rovněž vztahovat na ostatní potenciální kandidátské země západního Balkánu s ohledem na jejich pokrok směrem k udělení statutu kandidátské země.

Jsem si samozřejmě vědom toho, že seznam bezpečných zemí je pouze procesním zjednodušením. Nemůže zbavit základního práva na azyl žadatele o azyl z Albánie, Bosny a Hercegoviny, Bývalé jugoslávské republiky Makedonie, Kosova, Černé Hory, Srbska a Turecka. Umožňuje však vnitrostátním orgánům zaměřit se na uprchlíky, u nichž je větší pravděpodobnost, že jim bude udělen azyl, a to zejména na uprchlíky ze Sýrie. V současné situaci je toto zaměření velmi potřebné.

Jsem rovněž přesvědčen, že kromě bezprostředních opatření potřebných k řešení současné naléhavé situace **je načase, abychom vypracovali zásadnější změnu způsobu zpracovávání žádostí o azyl** – a zejména dublinského systému, který vyžaduje, aby žádosti o azyl byly vyřizovány v první zemi vstupu.

V naší azylové politice potřebujeme více Evropy. V naší uprchlické politice potřebujeme více Unie.

Skutečná evropská uprchlická a azylová politika vyžaduje, aby solidarita byla trvale ukotvena v našem politickém přístupu a v našich pravidlech. To je také důvod, proč dnes Komise rovněž navrhuje **trvalý mechanismus relokací**, který nám v budoucnu umožní rychlejší řešení krizových situací.

Společná uprchlická a azylová politika vyžaduje **další sblížení azylových politik po příznání postavení uprchlíka**. Členské státy musí prověřit své politiky v oblasti podpory, integrace a začleňování. Komise je připravena prověřit, jak by toto úsilí mohlo být podpořeno z fondů EU. **Jsem výrazně nakloněn tomu, aby žadatelé o azyl mohli během zpracovávání jejich žádostí o azyl pracovat a vydělávat si vlastní prostředky.**

Jednotná uprchlická a azylová politika také vyžaduje **silnější společné úsilí o zajištění našich vnějších hranic**. Naštěstí jsme zrušili kontroly na hranicích mezi členskými státy schengenského prostoru, abychom zaručili volný pohyb osob, který představuje jedinečný symbol evropské integrace. Volný pohyb osob má však i druhou stranu mince. Musíme úžeji spolupracovat, abychom zajistili správu vnějších hranic. Očekávají to od nás občané. Jak Komise uvedla v květnu a jak jsem uvedl v během své volební kampaně: **musíme rovněž posílit agenturu Frontex a vytvořit plně funkční evropský systém pohraniční a pobřežní stráže**. To je určitě proveditelné. Bude to však něco stát. Komise se domnívá, že půjde o dobře investované peníze. Proto před koncem roku navrhne ambiciózní kroky směrem k vytvoření evropské pohraniční a pobřežní stráže.

Skutečně jednotná evropská migrační politika rovněž znamená, že musíme přezkoumat **otevření legálních cest pro migraci**. Řekněme to otevřeně: při řešení současné uprchlické krize nám to nepomůže. Pokud však bude existovat více bezpečných a kontrolovaných legálních cest do Evropy, můžeme migraci řídit lépe a učinit nelegální práci obchodníků s lidmi méně atraktivní. Nezapomínejme, že jsme kontinentem se stárnoucí populací. Budeme potřebovat talenty. Migrace se musí změnit z problému, který je třeba řešit, na dobře řízený zdroj. Za tímto účelem **Komise počátkem roku 2016 předloží dobře koncipovaný soubor opatření v oblasti legální migrace**.

K trvalému řešení dospějeme pouze tehdy, pokud budeme řešit základní příčiny, důvody, proč v současné době této rozsáhlé uprchlické krizi čelíme. **Naše evropská zahraniční politika musí být rozhodnější. Již si nemůžeme dovolit nevědomost nebo nejednotnost, pokud jde o válku nebo nestabilitu přímo v našem sousedství.**

V **Libyi** musí EU a členské státy učinit více pro zapojení regionálních partnerů, aby brzy bylo zajištěno vytvoření vlády národní jednoty. Měli bychom být prostřednictvím všech dostupných nástrojů EU připraveni pomoci k tomu, aby byla taková vláda po svém ustavení schopna zajistit obyvatelstvu bezpečnost a služby. Rozvojová a humanitární pomoc EU bude muset být okamžitá a komplexní.

Rovněž bych chtěl zdůraznit, že **syrská krize** vstupuje do pátého roku a její konec je v nedohlednu. Mezinárodní společenství syrský lid zklamalo. Evropa syrský lid zklamala.

Dnes vyzývám k vytvoření evropské diplomatické ofenzívy k řešení krizí v Sýrii a v Libyi. Pokud jde o zahraniční politiku, potřebujeme silnější Evropu. Jsem velmi rád, že Federica Mogheriniová, naše odhodlaná vysoká představitelka, připravila půdu pro tuto iniciativu svými diplomatickými úspěchy při jednání o íránském jaderném programu. A že je připravena úzce spolupracovat s našimi členskými státy na cestě k dosažení míru a stability v Sýrii a v Libyi.

Abychom Federice Mogheriniové usnadnili práci, **Komise dnes navrhuje vytvořit svěřenský fond na mimořádné události, který bude zpočátku disponovat částkou 1,8 miliardy EUR ze společných finančních prostředků EU a bude určen na řešení krizí v oblasti Sahelu a v regionu Čadského jezera, Afrického rohu a severní Afriky**. Chceme pomoci vybudovat trvalou stabilitu, například vytvářením pracovních příležitostí v místních komunitách, a tím řešit základní příčiny destabilizace, násilného vysídlení a nelegální migrace. Očekávám, že se zapojí všechny členské státy EU a budou naše ambice následovat.

Nechci vyvolávat iluze, že uprchlická krize bude brzy zažehnána. Nebude. **Ale odrážení člunů od přístavišť, podpalování uprchlických táborů nebo přehlížení chudých a bezmocných lidí – to není Evropa.**

Evropa je pekař na ostrově Kos, který hladovým a unaveným lidem rozdává chléb. Evropa jsou studenti v Mnichově a v Passau, kteří přinášejí nově příchozím na vlakové nádraží oblečení. Evropa je policista v Rakousku, který vítá vyčerpané uprchlíky při překročení hranice. To je Evropa, ve které chci žít.

Krize je hluboká a máme před sebou ještě dlouhou cestu. Spoléhám na poslance v Evropském parlamentu a na všechny členské státy, že Evropa prokáže svoji odvahu jít kupředu, a to v souladu s našimi společnými hodnotami a historií.

Nový začátek pro Řecko, pro eurozónu a pro evropské hospodářství

Vážený pane předsedo, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,

řekl jsem, že chci dnes hovořit o velkých tématech. A z tohoto důvodu se tento projev o stavu Unie musí zabývat situací v Řecku, jakož i obecnějšími poučeními z pátého roku řecké krize, jejíž dopady

jsou nadále citelné v eurozóně a v celé evropské ekonomice a společnosti.

Od začátku roku prověřovala jednání o Řecku naši trpělivost. Bylo ztraceno mnoho času a spousta důvěry. Byly spáleny mosty. Byla vyřčena slova, jež nelze snadno vzít zpět.

Viděli jsme politické pózování, hašteření a bezstarostně roztrušované urážky.

Příliš často jsme viděli lidi přesvědčené, že mohou vnucovat své názory, bez patřičných ohledů na hledisko druhého.

Viděli jsme snahy o vzájemné trumfování mezi demokraciemi v eurozóně. Oživení a vytváření pracovních míst, k nimž došlo v minulém roce v Řecku, vzala během těchto měsíců za své.

Společně jsme pohlédli do propasti.

Až když jsme se tedy nacházeli znovu až na okraji propasti, dokázali jsme vnímat širší souvislosti a dostat svým úkolům.

Nakonec bylo dosaženo dohody, byly přijaty a prováděny závazky. Začala být obnovována důvěra, přestože zůstává velmi křehká.

Nejsem hrdý na každý aspekt dosažených výsledků. Jsem však hrdý na týmy v Evropské komisi, které bez oddechu dnem i nocí až do pozdního srpna pracovaly na překlenutí propasti mezi protichůdnými postoji a na dosažení řešení v zájmu Evropy i řeckého lidu.

Vím, že ne všichni byli s prací Komise spokojeni.

Mnoha řeckým politikům se nelíbilo, že jsme trvali na reformách v Řecku, zejména pokud jde o neudržitelný penzijní systém a nespravedlivý daňový režim.

Mnoho dalších evropských politiků nemohlo pochopit, proč Komise nadále jedná. Někteří nemohli pochopit, proč jsme prostě nepřenechali veškerá jednání na technicích Mezinárodního měnového fondu. Proč jsme také někdy hovořili o sociální stránce programových závazků a novelizovali je tak, aby zohledňovaly dopady na nejzranitelnější členy společnosti. Nebo že já osobně jsem si dovolil znovu a znovu vyslovit, že euro i členství v eurozóně mají být nevratné.

Vážený pane předsedo, vážené poslankyně, vážení poslanci,

mandát Komise v jednáních se zemí spadající do působnosti programu, jako je Řecko, má velmi jasný základ: Smlouvu o Evropské unii, která ukládá Komisi podporovat společný zájem Unie a dodržovat právo. Totéž právo obsahuje doložku Smlouvy, kterou schválily všechny členské státy a která kvalifikuje členství v eurozóně jako neodvolatelné.

Dokud členské státy Smlouvy nezmění, domnívám se, že Komise a všechny ostatní orgány EU mají jasný mandát a povinnost učinit vše, co je v jejich silách, pro zachování neporušenosti eurozóny.

Komise byla rovněž výslovně pověřena Smlouvou o zřízení Evropského mechanismu stability (ESM), ratifikovanou všemi členskými státy eurozóny, prováděním jednání o programu s členským státem. Toho musíme činit ve spojení s Evropskou centrální bankou a pokud možno společně s Mezinárodním měnovým fondem. Máme k tomu ale jasný mandát.

Hovoří-li Smlouvy o Komisi, chápu to tak, že se tím rozumí Komise jako instituce, která je politicky pod vedením předsedy a kolegia komisařů. Proto jsem nepřenechal rozhovory s Řeckem pouze úřednictvu Komise, navzdory jeho značným odborným zkušenostem a odváděné těžké práci. Ale také já osobně jsem pravidelně hovořil s našimi odborníky, často několikrát denně, abych je nasměroval nebo přizpůsobil jejich práci. Každý týden jsem rovněž zajišťoval, aby byl na zasedáních kolegia podrobně a velice politicky projednáván stav jednání v Řecku.

Není totiž technickou otázkou, zda zvýšíte DPH nejenom pro restaurace, ale rovněž na zpracované potraviny. To je otázka politická a sociální.

Není otázkou technickou, ale otázkou hluboce politickou, zda zvýšíte DPH u léčivých přípravků v zemi, kde v důsledku krize 30 % obyvatelstva již nespadá pod systém veřejného zdravotnictví. Nebo zda místo toho snížíte vojenské výdaje – v zemi, která má nadále jedny z nejvyšších vojenských výdajů v EU.

Rozhodně není technickou otázkou, zda snížíte důchody nejchudším členům ve společnosti nebo minimální mzdu, nebo zda místo toho uvalíte daň na řecké vlastníky plavidel.

Samozřejmě, číselné údaje v nynějším třetím řeckém programu musely nakonec souhlasit. Ale zvládli jsme to při zohlednění zásady sociální spravedlnosti. Pročetl jsem si zprávu Evropského parlamentu pro Trojku velmi důkladně. Doufám, že vnímáte, že jsme se z toho poučili, že jsme vůbec poprvé provedli posouzení sociálních dopadů programu. I když upřímně připouštím, že Komise někdy musela v těchto

jednáních činit kompromisy.

Za hlavní považuji, že nakonec bylo dosaženo kompromisu, který mohl být schválen všemi 19 členskými státy eurozóny, včetně Řecka.

Po jednáních trvajících celé týdny, malém pokroku, opakovaných nezdarech, mnoha krizových okamžicích a často pořádné dávce dramatickosti se nám dne 19. srpna podařilo podepsat nový program na podporu stability pro Řecko.

Když je nyní tento nový program zaveden, přeji si, aby představoval nový začátek pro Řecko i pro celou eurozónu.

Bud'me zcela upřímní: jsme pouze na počátku nové dlouhé cesty.

Pro Řecko má nyní klíčový význam provést to, co bylo dohodnuto. K tomu je třeba rozsáhlé politické angažovanosti.

Před uzavřením konečné dohody jsem měl u sebe v kanceláři vůdce všech hlavních řeckých politických skupin. Všichni přislíbili podporu této dohodě a první důkaz o svém odhodlání podali, když hlasovali pro nový program a pro první tři vlny reforem v řeckém parlamentu. Očekávám, že svému slovu dostojí a dohodu naplní – ať už bude vládnout kdokoli. **Řecko potřebuje širokou podporu reforem a jejich včasné provádění, aby se mezi řecké občany i řeckému hospodářství vrátila důvěra.**

Program je jedna věc, ale nestačí k přivedení Řecka na cestu udržitelného růstu. **Komise bude stát po boku Řecka při utváření reforem. A budeme Řecku nápomocni při vyvíjení takové strategie růstu, kterou Řekové přijmou za svou a budou ji vést.**

V rámci modernizace veřejné správy a nezávislosti daňového orgánu bude Komise poskytovat cílenou technickou pomoc, spolu s pomocí evropských a mezinárodních partnerů. Toto bude hlavním úkolem nového Útvaru na podporu strukturálních reforem, který jsem zřídil v červenci.

Dne 15. července Komise rovněž předložila návrh omezit národní spolufinancování v Řecku a předfinancovat investiční projekty, u nichž se nedostává likvidity: **balíček pro růst ve výši 35 miliard EUR**. To je naléhavě nutné pro hospodářské oživení po měsících finanční krize. Tyto peníze se dostanou až do řecké reálné ekonomiky, aby podniky i orgány investovaly a nabíraly zaměstnance.

Komise pracovala ve dne v noci, aby tuto věc položila na stůl. Národní parlamenty se během srpna několikrát sešly. Doufám proto, že Evropský parlament také sehraje svou úlohu, v souladu s předchozími závazky. Náš program pro růst v Řecku leží v tomto Parlamentu dva měsíce. Pokud bude přijat, bude trvat ještě několik týdnů, než se první euro dostane v jeho rámci do reálné ekonomiky Řecka.

Vyzývám vás, abyste následovali příkladu Rady, která tento růstový program schválí do konce tohoto měsíce. Evropský parlament by měl být v této záležitosti alespoň tak rychlý jako Rada.

Jak jsem řekl, rád bych, aby nový program byl novým začátkem nejen pro Řecko, ale pro celou eurozónu, neboť z krize, jež nás předlouho sužovala, musíme vyvodit významná poučení.

Hospodářská a sociální situace hovoří sama za sebe: více než 23 milionů lidí je dnes v Unii nezaměstnaných, přičemž více než polovina z nich je bez práce po dobu jednoho roku nebo déle. Pouze v eurozóně je bez práce více než 17,5 milionu lidí. Našemu oživení brání celosvětové nejistoty. Veřejný dluh v EU dosáhl v průměru více než 88 % HDP a v eurozóně činí téměř 93 %.

Krize ještě neskončila. Pouze byla přechodně přerušena.

To však neznamená, že se nic neděje. Údaje o nezaměstnanosti se zlepšují, HDP stoupá nejrychleji za celá léta a podmínky financování domácností a podniků se významně zotavily. A několik členských států kdysi závažně postižených recesí (například Lotyšsko, Irsko, Španělsko a Portugalsko), které obdržely evropskou finanční pomoc, nyní stále roste a konsoliduje své ekonomiky.

To je pokrok, avšak oživení je příliš pomalé, příliš křehké a příliš závislé na našich vnějších partnerech.

Zásadněji pojato, z krize nám zůstaly značné rozdíly v rámci eurozóny i celé EU. Krize poškodila náš růstový potenciál. Dále zhoršila a umocnila dlouhodobý trend narůstajících sociálních nerovností. To vše přispělo k pochybnostem o sociálním pokroku, o hodnotě změny a přínosech sounáležitosti.

Potřebujeme obnovit proces konvergence mezi členskými státy i uvnitř společností, přičemž v jádru tohoto procesu musí být produktivita, tvorba pracovních míst a sociální spravedlnost.

V naší Evropě potřebujeme více Unie.

Pro Evropskou unii, a zejména pro Komisi, které předsedám, to znamená dvě věci: zaprvé investovat do evropských zdrojů pracovních míst a růstu, zejména do našeho jednotného trhu; a za druhé

dotvořit hospodářskou a měnovou unii, a tak vytvořit podmínky pro trvalé oživení. Působíme na obou frontách.

Spolu s Vámi a s členskými státy jsme uvedli v život **investiční plán pro Evropu v rozsahu 315 miliard EUR** s novým Evropským fondem pro strategické investice (EFSI).

Méně než jeden rok poté, co jsem oznámil tento plán, se nacházíme ve fázi, kdy některé z prvních projektů nabírají na obrátkách:

Po celé Francii bude 40 000 domácností dostávat nižší účet za energie a vznikne 6 000 pracovních míst díky zlepšení energetické účinnosti budov financovanému z daného fondu pro investice.

Ve zdravotních zařízeních v Barceloně bude lepší ošetření dostupné pacientům prostřednictvím nových terapií na bázi plazmy financovaných daným fondem pro investice.

V Limericku a jiných místech v Irsku budou mít rodiny lepší přístup k základní zdravotní péči a sociálním službám prostřednictvím čtrnácti nových středisek základní zdravotní péče. To je jenom začátek, mnoho dalších takových projektů bude následovat.

Zároveň s prováděním investičního plánu modernizujeme náš jednotný trh tak, aby vytvářel více příležitostí pro lidi a podniky ve všech 28 členských státech. Díky projektům Komise, například jednotnému digitálnímu trhu, unii kapitálových trhů a energetické unii, snižujeme překážky pro přeshraniční činnosti a využíváme rozsahu našeho kontinentu k podpoře inovací, propojování talentů a nabízení širšího výběru produktů a služeb.

V úsilí o prosperitu však selžeme, pokud nebudeme s to si vstípit trpké ponaučení: dosud jsme nepřesvědčili občany Evropy a světa, že naše Unie nechce pouze přežít, ale může také dosáhnout prosperity.

Nalijme si čistého vína: naše kolektivní neschopnost reagovat rychle a jasně na řeckou krizi během posledních měsíců nás všechny oslabila. Poškodila důvěru v naši jednotnou měnu i pověst EU ve světě.

Pro toho, kdo neví, kam pluje, není žádný vítr příznivý – n musíme vědět, kam směřujeme.

To je podstatou zprávy, kterou jsem předložil v červnu s ostatními předsedy evropských institucí a která se týkala dotvoření hospodářské a měnové unie.

Do této významné práce samozřejmě zahrnuji předsedu Schulze. Parlament je koneckonců jádrem demokracie na úrovni EU, jako jsou národní parlamenty jádrem demokracie na národní úrovni.

Evropský parlament je a musí zůstat parlamentem eurozóny. A Evropský parlament bude jako spolutvůrce právních předpisů příslušný pro rozhodování o nových iniciativách, jež Komise navrhne v nadcházejících měsících v zájmu prohloubení hospodářské a měnové unie. **Jsem proto rád, že jsme poprvé vypracovali nikoli „zprávu čtyř předsedů“, ale „zprávu pěti předsedů“.**

Navzdory měsícům jednání o nalezení dohody pro Řecko táhnoucích se dlouho do noci jsme tuto zprávu sepsali v květnu a červnu, abychom vytyčili směr k lepší budoucnosti. Pět předsedů vedoucích orgánů EU se dohodlo na **plánu cesty, který by nám měl umožnit stabilizovat a konsolidovat eurozónu do začátku roku 2017**; a následně na základě obnovené konvergence našich ekonomik dosáhnout **zásadnější reformy** a v maximální možné míře se posunout od odolávání krizi k novým perspektivám růstu.

Jak jsme očekávali, zpráva pěti předsedů vyvolala v celé Evropě živou diskusi. Někteří říkají, že potřebujeme vládu eura. Jiní říkají, že potřebujeme více kázně a dodržování pravidel. Souhlasím s oběma názory: potřebujeme kolektivní odpovědnost, větší smysl pro obecné dobro a plné dodržování a provádění toho, co se společně dohodlo. Nesouhlasím však s tím, že by to mělo znamenat zvýšení počtu institucí nebo převedení eura na autopilota, jako by snad nové instituce nebo magická pravidla mohly vést k větším nebo lepším výsledkům.

Spravovat jednotnou měnu nemůžete pouze na základě pravidel a statistiky. Je zapotřebí neustálého politického hodnocení jako základu nových hospodářských a fiskálních rozhodnutí a rozhodnutí v oblasti sociální politiky.

Zpráva pěti předsedů obsahuje hotovou agendu pro nadcházející roky a chci, abychom se postupovali svižně na všech frontách – v hospodářské, finanční, fiskální a politické Unii. Část úsilí bude muset být zaměřena na eurozónu, zatímco jiná by měla být otevřena všem 28 členským státům s ohledem na jejich těsnou interakci s naším jednotným trhem.

Dovolu mi vyzdvihnout pět oblastí, v nichž Komise urychleně předloží ambiciózní návrhy a v nichž budeme již na podzim tohoto roku očekávat pokrok.

Za prvé: pět předsedů se shodlo, že potřebujeme **společný systém, který zajistí, že úspory občanů v bankách budou vždy chráněny až do výše 100 000 EUR na osobu a účet**. Tento prvek

v naší bankovní unii chybí.

V současné době takové systémy ochrany existují, ale jsou všechny vnitrostátní. **Potřebujeme evropštější systém, který nebude propojen se státními pokladnicemi, aby si občané mohli být naprosto jisti, že jejich úspory jsou v bezpečí.**

Všichni jsme viděli, co se v létě stalo v Řecku: občané – pochopitelně – vybírali své úspory, protože nevěřili, že stát je finančně schopen podporovat svůj bankovní systém. To se musí změnit.

Naléhavě potřebujeme společný systém pojištění vkladů a Komise do konce roku předloží legislativní návrh s prvními kroky k jeho realizaci.

Jsem si samozřejmě plně vědom toho, že v této otázce zatím nepanuje shoda. Ale současně vím, že řada z vás je přesvědčena stejně jako já, že je třeba v této věci pokročit. Skeptičtějším říkám: Komise si je plně vědoma toho, že ve výchozích pozicích členských států jsou rozdíly. Některé státy si vytvořily vnitrostátní systémy pojištění vkladů a řádně je financovaly. Jiné státy takové systémy stále ještě budují. Na tyto rozdíly musíme brát ohled. To je také důvod, proč „zpráva pěti předsedů“ neprosazuje plné sdílení, ale nový přístup spočívající v **systému zajištění**. Další podrobnosti předložíme v příštích týdnech.

Za druhé: **potřebujeme silnější zastoupení eura na mezinárodní scéně.** Jak je možné, že eurozóna, která má druhou nejvýznamnější měnu na světě, v mezinárodních finančních institucích stále nemluví o ekonomických věcech jedním hlasem?

Představte si na okamžik sami sebe uprostřed každodenní práce Mezinárodního měnového fondu. Dobře víme, jak je MMF důležitý. Avšak místo toho, aby mluvily jedním hlasem jako eurozóna, musí se Belgie a Lucembursko dohodnout na postoji při hlasování s Arménií a Izraelem a Španělsko sedí v hlasovacím bloku se zeměmi Latinské Ameriky.

Jak je možné, že my – Evropané – jsme společně většinovými účastníky v celosvětových institucích, jako jsou MMF a Světová banka, ale přesto si nakonec počínáme jako menšina?

Jak je možné, že nová, strategicky významná banka pro investice do infrastruktury vzniká v Asii a evropské vlády se namísto koordinace svých kroků předhánějí, kdo se první stane jejím členem?

Musíme dospět a upřednostnit naše společné zájmy před zájmy národními. **Pro mě by přirozeným mluvčím eurozóny v mezinárodních finančních institucích, jako je MMF, měl být předseda Euroskupiny.**

Za třetí: **potřebujeme účinnější a demokratičtější systém ekonomického a fiskálního dohledu.** Chci, aby tento parlament, národní parlamenty i sociální partneři na všech úrovních byli v tomto procesu klíčovými aktéry. Také chci, aby se zájmy eurozóny jako celku lépe a už od počátku odrážely v politikách EU a ve vnitrostátních politikách: zájem celku není pouhým součtem jeho částí. To se odrazí v našich návrzích na další zefektivnění a posílení evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik.

Chci, aby v budoucnosti už naše doporučení ohledně ekonomické orientace eurozóny jako celku nebyla prázdnými slovy. Chci, aby ukazovala skutečný směr, a to zejména pro fiskální politiku eurozóny.

Za čtvrté: **musíme posílit spravedlivost v daňových politikách.** K tomu je nutná větší transparentnost a rovnost pro občany i podniky. V červnu jsme předložili akční plán, jehož hlavní myšlenka je tato: **země, kde podnik vytváří zisky, musí být také zemí zdanění.**

Jedním z kroků k dosažení tohoto cíle je práce na společném konsolidovaném základu daně z příjmů právnických osob. Díky tomuto zjednodušení bude obtížnější vyhýbat se daňovým povinnostem.

Rovněž intenzivně spolupracujeme s Radou na tom, aby do konce tohoto roku byla uzavřena dohoda o automatické výměně informací o rozhodnutích o daňovém režimu.

Současně očekáváme, že velmi brzy přinese výsledky náš průzkum různých národních systémů.

A v neposlední řadě tvrdě bojujeme za to, aby členské státy do konce roku přijaly pravidla pro daň z finančních transakcí.

Potřebujeme více Evropy, potřebujeme více Unie a potřebujeme více spravedlivosti v daňové politice.

Za páté: **musíme zintenzivnit práci směřující ke spravedlivému a skutečně celoevropskému trhu práce.** Spravedlivost v této souvislosti znamená podporovat a chránit volný pohyb osob jako základní právo naší Unie, ale přitom bránit zneužívání systému a vyhýbat se rizikům sociálního dumpingu.

Mobilita pracovních sil je vítaná a potřebná k tomu, aby eurozóna a jednotný trh prosperovaly. Avšak mobilita pracovních sil by měla vycházet z jasných pravidel a zásad. Jako hlavní zásadu bychom měli

zajistit **stejnou mzdu za stejnou práci na stejném místě**.

V rámci tohoto úsilí budu chtít vytvořit **evropský pilíř sociálních práv**, který zohlední měnící se realitu evropských společností a světa práce a který může sloužit jako kompas pro obnovenou konvergenci v rámci eurozóny.

Tento evropský pilíř sociálních práv by měl doplňovat to, čeho jsme již společně dosáhli v oblasti ochrany pracovníků v EU. Budu očekávat, že sociální partneři budou hrát v tomto procesu ústřední úlohu. Domnívám se, že je dobré začít s touto iniciativou v rámci eurozóny a umožnit dalším členským státům EU, aby se připojily, pokud budou chtít.

Jak bylo uvedeno ve „zprávě pěti předsedů“, pokud jde o eurozónu, budeme se muset rovněž zabývat zásadnějšími kroky. Na jaře 2017 k tomu Komise předloží bílou knihu.

Ano, časem budeme muset zřídit subjekt eurozóny pro správu finančních prostředků, který bude odpovědný na evropské úrovni. A jsem přesvědčen, že základem tohoto subjektu by měl být Evropský mechanismus stability, který jsme vytvořili během krize a který je se svým potenciálem pro úvěrování ve výši 500 miliard EUR stejně významný jako mechanismus MMF. Evropský mechanismus stability by měl postupně převzít funkci širší makroekonomické stabilizace, abychom lépe zvládali otřesy, které nelze zvládnout jen na národní úrovni. Připravíme podmínky pro to, aby k tomu mohlo dojít v druhé polovině tohoto funkčního období.

Evropská unie je dynamický projekt. Projekt, který má sloužit svým občanům. Nemá vítěze ani poražené. Všichni dostáváme zpět více, než do něj vkládáme. Je to jediný, komplexní projekt. To je také vzkaz pro naše partnery ve Spojeném království, na které vždy myslím, když přemýšlím o velkých politických výzvách v nadcházejících měsících.

Spravedlivé řešení pro Velkou Británii

Od doby, kdy jsem se ujal funkce, se situace ohledně Spojeného království vyjasnila: do konce roku 2017 proběhne referendum o tom, zda Velká Británie zůstane v Unii, či nikoli. Bude to samozřejmě rozhodnutí voličů ve Spojeném království. Tvrdit, že toto rozhodnutí nebude mít strategický význam pro Unii jako celek, by nebylo ani upřímné ani realistické.

Vždy jsem říkal, že chci, aby Spojené království zůstalo v Evropské unii. A že chci s britskou vládou spolupracovat na spravedlivém řešení pro Velkou Británii.

Britové kladou zásadní otázky pro EU i o EU. Zda EU přináší svým občanům prosperitu. Zda se činnost EU zaměřuje na oblasti, kde může dosáhnout výsledků. Zda je EU otevřená zbytku světa.

To jsou otázky, na které má EU odpovědi, a to nejen kvůli Spojenému království. Všech 28 členských států EU chce, aby EU byla moderní a usilovala o prospěch všech svých občanů. Všichni se shodneme na tom, že tváří v tvář dnešním velkým výzvám a krizi se EU musí přizpůsobit a změnit.

Proto dokončujeme jednotný trh, odstraňujeme byrokracii a zlepšujeme investiční klima pro malé podniky.

Proto vytváříme jednotný digitální trh – aby místo, kde se v EU nacházíte, nemělo vliv na cenu za pronájem automobilu při rezervaci online. Modernizujeme pravidla EU v oblasti autorského práva, abychom lidem zlepšili přístup ke kulturnímu obsahu online a současně zajistili, že autoři získají spravedlivou odměnu. A před pouhými dvěma měsíci se EU dohodla na zrušení poplatků za roaming od léta 2017, po čemž mnozí turisté a cestující, zejména z Velké Británie, léta volali.

Proto vyjednáváme obchodní dohody s nejvyspělejšími zeměmi, například dohodu o transatlantickém obchodním a investičním partnerství. Proto otevíráme trhy a odstraňujeme překážky pro podniky a pracovníky ve všech 28 členských státech EU.

Mým velmi osobním závazkem je zlepšit způsob, jakým EU spolupracuje s národními parlamenty. Úkol být v užším kontaktu s národními parlamenty jsem zanesl do pověřovacích dopisů všech členů Komise, které předsedám. **Jsem přesvědčen, že užší vztah s národními parlamenty přiblíží Unii lidem, kterým slouží.** Víím, že tuto ambici sdílí i premiér David Cameron. Jsem přesvědčen, že najdeme společnou odpověď.

Před více než rokem, kdy jsem se ucházel o funkci předsedy Komise, jsem slíbil, že jako předseda se zasadím o spravedlivé řešení pro Velkou Británii. Řešení, které bude spravedlivé pro Velkou Británii a které bude také spravedlivé pro ostatních 27 členských států.

Chci zajistit, abychom zachovali celistvost všech čtyř svobod jednotného trhu a současně našli způsob, jak umožnit další integraci eurozóny a posílit hospodářskou a měnovou unii.

V zájmu spravedlivosti vůči Spojenému království bude součástí tohoto řešení konstatování

skutečnosti, že není pravda, že by se všechny členské státy účastnily všech oblastí politiky EU. Zvláštní protokoly stanoví postavení Spojeného království například vůči euru a v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí. V zájmu spravedlivosti vůči ostatním členským státům nesmí cesta, kterou si zvolí Spojené království, omezovat ostatní státy v prohlubování integrace v oblastech, v kterých to uznají za vhodné.

Budu usilovat o spravedlivé řešení pro Velkou Británii. Budu tak činit z jednoho jediného důvodu: protože se domnívám, že Evropské unii je lépe s Velkou Británií jako členem a že Velké Británii je lépe v EU.

V klíčových oblastech můžeme dosáhnout mnohem více, když budeme jednat společně, než bychom mohli dosáhnout samostatně. To je zejména případ obrovských výzev v oblasti zahraniční politiky, kterým Evropa v současnosti čelí a kterým se budu věnovat v následující části tohoto projevu.

Jednotní vedle Ukrajiny

Evropa je malá část světa. Máme-li co nabídnout, jsou to naše znalosti a schopnost stát v čele.

Zhruba před sto lety žila v Evropě jedna pětina světové populace. Dnes je to jedna devítina a v dalším století bude Evropanem každý pětadvacátý člověk.

Domnívám se, že bychom na světové scéně mohli a měli být náležitě zastoupeni, a to nikoli z vlastní ješitnosti, ale protože máme co nabídnout. Můžeme světu ukázat sílu, jež vychází z jednoty, a strategický zájem na společném postupu. Nikdy předtím to nebylo tak naléhavé a důležité, jako je tomu nyní.

V současné době se ve světě odehrává přes čtyřicet konfliktů. Ve vřavě těchto konfliktů, v nichž se rozpadají rodiny a domovy jsou v rozvalinách, před vás nemohu téměř šedesát let po zrodu Evropské unie předstoupit a ohlásit mír. Ve světě mír nepanuje.

Chceme-li prosazovat mírovější svět, budeme v naší zahraniční politice potřebovat více Evropy a více Unie. Nejnaléhavěji tato otázka vyvstává ve vztahu k Ukrajině.

Pomoci Ukrajině, aby přežila, aby se reformovala a prosperovala, je evropský úkol. Nakonec i ukrajinský sen ztělesněný Majdanem vyjadřuje evropské hodnoty: žít v moderní zemi, stabilním hospodářství a v řádném a spravedlivém politickém systému.

Během posledních dvanácti měsíců jsem na summitu, během pracovní večeře u něj doma, během četných setkání a nespočtu telefonních hovorů dobře poznal pana prezidenta Porošenka. Právě on zahájil přeměnu své země. Bojuje za mír. Zaslouží si naši podporu.

Již jsme mnohé vykonali. Půjčili jsme 3,41 miliardy EUR v rámci tří programů makrofinanční pomoci, pomohli jsme zprostředkovat dohodu, která Ukrajině zajistí zimní dodávky plynu, a poskytujeme poradenství v oblasti reformy soudnictví. Máme-li být úspěšní, musí se do procesu zapojit EU a všechny její členské státy.

Bude rovněž třeba, abychom zůstali jednotní.

Potřebujeme být jednotní, pokud jde o **bezpečnost našich východních členských států, zejména Pobaltí. Bezpečnost členských států EU a jejich hranice jsou nedotknutelné. Chci, aby tomu v Moskvě velmi zřetelně rozuměli.**

Je třeba, abychom byli jednotnější, pokud jde o sankce. Sankce, které EU uvalila na Rusko, znamenaly pro všechny naše ekonomiky určité náklady a měly dopad na důležitá odvětví, jako je zemědělství. Máme-li však čelit agresi a porušení mezinárodního práva, jsou sankce mocným nástrojem. Je třeba je zachovat, dokud nebudou minské dohody zcela naplněny. Musíme si i nadále zachovat pevné nervy a zůstat jednotní.

Musíme ale také pokračovat v hledání řešení.

Na summitu skupiny G20 v Brisbane jsem mluvil s panem prezidentem Putinem na dvoustranném jednání, jež probíhalo až do brzkých ranních hodin. Připomněli jsme si, jak dlouho se navzájem známe a jak jiné časy nastaly. Duch spolupráce mezi EU a Ruskem se vytratil a jeho místo zaujaly podezírání a nedůvěra.

EU musí Rusku ukázat, co konfrontace stojí, ale musí rovněž dát jasně najevo, že je připravena k jednání.

Nechci Evropu, která stojí na okraji dějinného vývoje. Chci Evropu, která stojí v čele. Jestliže bude Evropská unie jednotná, můžeme změnit svět.

Jednotní v čele boje proti změně klimatu

Jedním z příkladů, kde je již Evropa vedoucí silou, je naše úsilí v oblasti změny klimatu.

V Evropě všichni víme, že změna klimatu je hlavním celosvětovým problémem – a jsme si toho vědomi již delší dobu.

Planeta, kterou sdílíme – její atmosféra a stabilní klima – se není schopna vyrovnat s tím, jak ji lidstvo využívá.

Některé části světa žijí nad poměry, vytvářejí „uhlíkový dluh“ a žijí z něj. Jak víme z ekonomie a řešení krizí, život nad poměry není udržitelný přístup.

Příroda nám brzy vystaví účet. V některých částech světa změna klimatu mění zdroje konfliktu – kontrola přehrady nebo jezera může být strategicky významnější než rafinerie ropy.

Změna klimatu je dokonce jednou ze základních příčin nového fenoménu migrace. Pokud nebudeme jednat rychle, budou „klimatičtí uprchlíci“ představovat další problém.

Zástupci celého světa se za 90 dní sejdou v Paříži, aby se dohodli na opatřeních, jež je třeba splnit, má-li se nárůst globální teploty udržet pod dvěma stupni Celsia. **EU je na dobré cestě a jasně se v březnu zavázala v celém hospodářství do roku 2030 snížit emise skleníkových plynů alespoň o 40 % oproti úrovním z roku 1990. Jedná se o nejambicióznější příspěvek, jenž byl k dnešnímu dni předložen.**

Jiné země se přidávají, i když některé pouze váhavě.

Naším partnerům na mezinárodní úrovni to řeknu velmi jasně: EU nepodepíše jakoukoli dohodu. Mojí prioritou, prioritou Evropy je přijmout ambiciózní, pevnou a závaznou celosvětovou dohodu v oblasti klimatu.

Právě proto Komise, které předsedám, i já jsme část tohoto prvního roku věnovali podpoře ambicí, o nichž se bude v Paříži jednat. V květnu jsem byl v Tokiu, kde jsem vyzval premiéra Abeho, aby s námi spolupracoval, a pomohl tak zajistit, že se pařížské setkání stane plnohodnotným nástupcem Kjótského protokolu.

Na červnovém summitu skupiny G7 se vedoucí představitelé dohodli, že vypracují dlouhodobé nízkouhlíkové strategie a do konce století přestanou využívat fosilní paliva.

Poté jsem se setkal s čínským premiérem Li Kche-čchiangem, abychom připravili setkání v Paříži a zahájili partnerství, jež zajistí, aby města dneška byla koncipována tak, aby uspokojovala potřeby v oblasti energetiky a klimatu, které budeme v budoucnu mít.

V koordinaci s vysokou představitelkou byli členové kolegia zapojeni do diplomatického úsilí v oblasti klimatu. Komisař Arias Cañete dnes v Papui-Nové Guineji projednává plány pro setkání v Paříži s vedoucími představiteli Fóra tichomořských ostrovů. Pokud v boji proti změně klimatu nebudou přijata nápravná opatření, dosáhne hladina moře takové výše, že se zmíněné ostrovy stanou příslovečným kanárkem v uhelném dole.

Bude-li však pařížské setkání úspěšné, bude mít lidstvo poprvé ve svých dějinách mezinárodní režim pro účinný boj proti změně klimatu.

V Paříži bude příští zastávka, nikoliv však konečná. V Paříži cesta nekončí.

Komise pod mým vedením bude usilovat o to, aby Evropa zůstala vůdčí silou v boji proti změně klimatu. Svá slova převedeme do praxe.

V boji proti změně klimatu neexistuje žádné zázračné řešení. Avšak naše zákony, jako je systém EU pro obchodování s emisemi, a naše činy nám umožnily snížit emise uhlíku při současném zachování hospodářského růstu.

Naše politika v oblasti klimatu zaměřená do budoucna rovněž přispívá ke splnění cílů energetické unie, kterou tolik potřebujeme. Díky ní se stáváme světovou jedničkou v odvětví obnovitelných zdrojů energie, jež dnes v celé EU zaměstnává více než milion lidí a vytváří obrat ve výši 130 miliard EUR, včetně vývozu v hodnotě 35 miliard EUR. Evropské společnosti v současnosti drží 40 % všech patentů v oblasti technologií výroby energie z obnovitelných zdrojů a tempo technologických změn zvyšuje potenciál nového celosvětového obchodu s ekologickými technologiemi.

To je také důvod, proč se realizace energetické unie strategicky zaměřuje na inovace a propojení našich trhů.

To jsem Vám slíbil minulý rok a v tomto duchu Komise pracovala a bude tak pracovat dál.

Boj proti změně klimatu nelze vyhrát nebo prohrát na diplomatických jednáních v Bruselu nebo v Paříži. Vyhraje se nebo prohraje v místech a ve městech, v nichž většina Evropanů žije, pracuje a využívá zhruba 80 % veškeré energie, která se v Evropě vyrábí.

Z tohoto důvodu jsem požádal předsedu Schulze, aby příští měsíc uspořádal na půdě Parlamentu

zasedání Paktu starostů a primátorů, na němž se sejde více než 5 000 starostů a primátorů evropských měst. Ti se zavázali splnit cíl EU týkající se snížení emisí CO2. Doufám, že všichni poslanci tohoto Parlamentu podpoří opatření, jež municipality v celé Evropě přijímají, aby setkání v Paříži a výstupy z něj byly úspěšné.

Závěr

Vážený pane předsedo, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,

mnoho věcí jsem dnes nezmínil a ani nemohl zmínit. Například bych si s Vámi rád promluvil o Kypru a o mé naději, mém cíli a mém přání, aby se ostrov v příštím roce sjednotil. Poté, co jsem v červenci dlouze hovořil s prezidenty Nikosem Anastasiadesem a Mustafou Akincim uprostřed demarkační linie, jsem přesvědčen, že s nezbytnou vizí a politickou vůlí obou vedoucích představitelů to je za současných podmínek a při dobré koordinaci úsilí OSN a EU proveditelné. Poskytnu veškerou svou podporu a pomoc, abych přispěl k dosažení tohoto cíle. **Protože mám za to, že zdi a ploty nemají v členském státě EU co dělat.**

Nemluvil jsem o evropských zemědělcích, kteří tento týden protestovali v Bruselu. **Souhlasím s nimi, když říkají, že je na trhu něco špatně, když litr mléka stojí méně než litr vody.** Nedomnívám se však, že můžeme nebo bychom měli začít na mikroúrovni řídit trh s mlékem z Bruselu. Měli bychom poskytnout náhradu zemědělcům, kteří trpí dopady sankcí proti Rusku. Proto také Komise předkládá zemědělcům **solidární balíček ve výši 500 milionů EUR.** Evropské i vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž by měly důkladně prozkoumat strukturu trhu. Na trhu s mlékem něco zapáchá. Mám dojem, že je zapotřebí rozbít některé maloobchodní oligopoly.

Dalo by se toho uvést ještě mnohem více, ale přes významné problémy či velké výzvy, jimž dnes čelíme, je pro mě jedna věc naprosto zřejmá: ať už se jedná o uprchlickou krizi, o které hovoříme, hospodářství nebo zahraniční politiku, můžeme uspět pouze jako Unie.

Kdo je ta Unie, která zastupuje 507 milionů evropských občanů? Evropská unie není jen Brusel nebo Štrasburk. Unie jsou evropské instituce. Unie jsou rovněž členské státy. Jsou to vlády členských států a národní parlamenty.

Stačí, pokud jen jeden z nás neučiní, co má, a klopýtne všichni.

Evropa a Unie musí přinášet výsledky. Ačkoli jsem velkým zastáncem metody Společenství v normálních časech, nejsem purista v krizových obdobích – nezáleží mi na tom, *jak* zvládneme krizi, ať už prostřednictvím mezivládních řešení nebo procesů pod vedením Společenství, pokud nalezneme řešení a budeme věci řešit v zájmu evropských občanů.

Vidíme-li však nedostatky určité metody, musíme změnit svůj přístup.

Podívejme se na mechanismus relokace uprchlíků, který jsme v případě Řecka a Itálie v květnu položili na stůl: Komise navrhla závazný režim solidarity Společenství. Členské státy se místo toho rozhodly pro přístup na základě dobrovolnosti. Výsledek: počtu 40 000 osob nebylo dosaženo. Ani jediný člověk, který potřebuje ochranu, nebyl ještě přemístěn a Itálie a Řecko musí vše nadále zvládat samy. Tohle prostě nestačí.

Podívejme se na mezivládní řešení, např. na rozpočtový pakt z roku 2011 pro posílení fiskální kázně nebo na dohodu o zřízení společného fondu pro řešení problémů bank z roku 2014. Dnes vidíme, že ani jeden členský stát rozpočtový pakt plně neprovedl. A pouze 4 z 19 členských států ratifikovaly dohodu o fondu pro řešení problémů bank, jež se má uplatňovat od 1. ledna 2016.

Tohle prostě nestačí, pokud se chceme vypořádat se současnými obrovskými výzvami.

Musíme změnit svůj způsob práce.

Musíme být rychlejší.

Musíme být evropštější ve způsobu, jakým pracujeme.

Nikoli proto, že chceme moc na evropské úrovni. Ale proto, že naléhavě potřebujeme lepší a rychlejší výsledky.

V naší Unii potřebujeme více Evropy.

V naší Unii potřebujeme více Unie.

Celý svůj život jsem věřil v Evropu. Mám své důvody, z nichž mnohé našťastí dnešním generacím nic neříkají.

Při nástupu do funkce jsem řekl, že chci znovu stavět mosty, které se začaly rozpadat. Tam, kde se solidarita začala vytrácet. Tam, kde se snaží vrátit staří démoni.

Stále před sebou máme dlouhou cestu.

Ale až si lidé za mnoho generací budou číst o těchto okamžicích v knihách o dějinách Evropy, ať si přečtou, že jsme společně projevili soucit a otevřeli své domovy těm, kteří potřebovali naši ochranu.

Že jsme spojili své síly při řešení globálních výzev, při ochraně našich hodnot a řešení konfliktů.

Že jsme zajistili, aby daňoví poplatníci již nikdy nemuseli doplácet na chamtivost finančních spekulantů.

Že jsme ruku v ruce zajistili růst a prosperitu našich ekonomik, našich podniků a především našich dětí.

Ať si přečtou, že jsme vybudovali Unii, která je silnější než kdykoli předtím.

Ať si přečtou, že jsme společně utvářeli evropské dějiny. Příběh, který naši vnuci a vnučky budou vyprávět s pýchou.

Další informace:

[Důležité body projevu](#)

[Videozáznam celého projevu](#)

[Internetové stránky: Stav Unie v roce 2015](#)

SPEECH/15/5614